

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000332

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-01-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаган Тетяна Миколаївна

2. Tetiana Shahan

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту: 05-03-2025

Спеціальність за освітою: Менеджмент організацій

Місце роботи здобувача: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7613

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.67.45.19

Тема дисертації:

1. Особливості малих форм екранної культури епохи Web
2. Peculiarities of small forms of screen culture in the Web era

Реферат:

1. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що у дисертації, зокрема, уперше: розглянуто розвиток малих форм екранної культури (TikTok, Instagram Reels та YouTube Shorts) в тісному зв'язку до змін Web-платформ; уточнено елементи і характеристики Web 2.0 (програми, технології, роль користувачів), а також розглянуто інтерактивність, комунікативність та партисипативність як основні аспекти епохи Web 2.0; проаналізовано трансформаційні процеси, пов'язані з інтегруванням традиційних малих форм екранної культури в інтернет-простір (концепція культурної дифузії); запропоновано типологізацію та простежено еволюцію малих форм екранної культури в інтернет-просторі як засобу спілкування і дозвіллевої практики; виявлено особливості синергії медіапанорами в контексті динаміки розвитку цифрових технологій з тенденцією до конвергентного вмісту; досліджено зв'язок між використанням малих аудіовізуальних форм в соціальних медіа та підтримкою процесу інкультурації в українському суспільстві (на прикладі Instagram Reels та YouTube Shorts Ads); виявлено особливості фільмів для смартфона та вебсеріалів крізь призму партисипативної культури. Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання

результатів і висновків дослідження у подальшій розробці питань, пов'язаних із розвитком малих форм екранної культури в контексті соціальних медіа. Основні положення та висновки дослідження можуть бути застосовані в практиці екранної культури України, стати підґрунтям для наукових розробок у галузі культурології, аудіовізуального мистецтва і виробництва та ін.; збагатити лекційні курси у закладах вищої освіти мистецького спрямування; посприяти розробці спецкурсів і семінарських занять. У результаті здійсненого дослідження зроблено висновок, що екранна культура – це вид культури, основою якої є поєднання мистецтва і технологій, аудіального та візуального, що отримують відображення на екрані. Малі форми екранної культури епохи Web, або малі аудіовізуальні форми соціальних медіа – це невеликі за хронометражем самостійні аудіовізуальні твори, що становлять професійний і користувацький інтернет-контент, мають власну художню цінність, естетичні особливості, вирізняються варіативністю змісту, характерною організацією візуального ряду (за рахунок яскравості та видовищності), нарративним складником та функціональним призначенням. Акцентовано, що дослідження розвитку малих форм екранної культури в тісному зв'язку до змін Web-платформ дає змогу констатувати, що для цифрового суспільства характерне активне використання технологій медіасфери та інтернет-контенту як з інформаційною, так і з комунікаційною метою. У свою чергу, для малих аудіовізуальних форм епохи Web 2.0 характерні процеси, що допускають різні форми участі аудиторії з постійними відгуками та мотивацією користувача. Відзначено, що розвиток Web 2.0 опосередковано провокує вироблення величезного обсягу аудіовізуального контенту, а його здатність створювати спільноти забезпечує широке використання різноманітних аудіовізуальних форм. Починаючи від рекламних та музичних відеокліпів, що стали вже звичними формами екранної культури перших десятиліть XXI ст., і закінчуючи онлайн-шортами, флеш-фантастикою, вебсеріалами, цифровими трейлерами та ін., різноманітні малі форми вигідно вирізняються в інтернет-контенті. Їх формування в сучасному медіапросторі безпосередньо пов'язане з трансформаційними процесами традиційних форматів екранної культури, включно з дифузією, та виникненням інноваційної аудіовізуальної продукції, зумовлених запитами цифрового суспільства. Констатовано, що у структурі поширення інновацій малих аудіовізуальних форм екранної культури основними трьома елементами дифузії в середовищі Web 2.0 є: користувачі, взаємодія користувачів та створені користувачами коментарі. Концепція культурної дифузії сприяє розумінню та осмисленню складної мережі впливів і запозичень, що формують сучасну екранну культуру соціальних медіа. Контагіозна дифузійна модель порівнює поширення культурних елементів із тим, як поширюється вірус – швидко й не вибираючи. У сучасному цифровому суспільстві ця модель є актуальною, оскільки платформи соціальних медіа дають змогу швидко поширювати культурні практики. Малі аудіовізуальні форми сучасної екранної культури, виникнення яких зумовлено рядом складних взаємодій технологічних, соціологічних та епістемологічних чинників, відзначаються можливістю генерувати візуальну естетику інтернет-простору та формувати медіапрактики. З'ясовано, що різновидами малих форм екранної культури епохи Web є: короткометражний фільм, вебсеріал, флеш-фантастика, музичний відеокліп, рекламний відеоролик, цифрові трейлери, спойлери, Shorts (короткі відео на YouTube), Instagram Reels.

2. Scientific novelty of the results obtained is that the dissertation, in particular, first: the development of small forms of screen culture (TikTok, Instagram Reels and YouTube Shorts) in close connection with changes in Web platforms is examined; the elements and characteristics of Web 2.0 (programs, technologies, the role of users) are specified, and interactivity, communication and participation are considered as the main aspects of the Web 2.0 era; the transformation processes associated with the integration of traditional small forms of screen culture into the Internet space are analyzed (the concept of cultural diffusion); a typology is proposed and the evolution of small forms of screen culture in the Internet space as a means of communication and leisure practice is traced; the features of the synergy of the media panorama are revealed in the context of the dynamics of the development of digital technologies with a tendency towards convergent content; the connection between the use of small audiovisual forms in social media and support for the process of inculturation in Ukrainian society is investigated (using the example of Instagram Reels and YouTube Shorts Ads); the features of smartphone films and web series were revealed through the prism of participatory culture. Practical significance of the results obtained consists in

the possibility of using the results and conclusions of the study in the further development of issues related to the development of small forms of screen culture in the context of social media. The main provisions and conclusions of the study can be applied in the practice of screen culture in Ukraine, become the basis for scientific developments in the field of cultural studies, audiovisual art and production, etc.; enrich lecture courses in higher education institutions of the artistic direction; contribute to the development of special courses and seminar classes. As a result of the research, it was concluded that screen culture is a type of culture, the basis of which is the combination of art and technology, audio and visual, which are reflected on the screen. Small forms of screen culture of the Web era, or small audiovisual forms of social media, are small in terms of time, independent audiovisual works that constitute professional and user-friendly Internet content, have their own artistic value, aesthetic features, are distinguished by the variability of content, the characteristic organization of the visual series (due to brightness and spectacularity), a narrative component and a functional purpose. It is emphasized that the study of the development of small forms of screen culture in close connection with changes in Web platforms allows us to state that the digital society is characterized by the active use of media technologies and Internet content for both informational and communication purposes. In turn, small audiovisual forms of the Web 2.0 era are characterized by processes that allow for various forms of audience participation with constant feedback and user motivation. It is noted that the development of Web 2.0 indirectly provokes the production of a huge amount of audiovisual content, and its ability to create communities ensures the widespread use of various audiovisual forms. Starting from advertising and music video clips, which have become familiar forms of screen culture in the first decades of the 21st century, and ending with online shorts, flash fiction, web series, digital trailers, etc., various small forms stand out favorably in Internet content. Their formation in the modern media space is directly related to the transformation processes of traditional formats of screen culture, including diffusion, and the emergence of innovative audiovisual products, driven by the demands of the digital society.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Шаган Т. М. Культурна дифузія в сучасному культурологічному дискурсі. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2024. № 1. С. 144–149.
- Шаган Т. М. Екранна культура епохи web 2.0: особливості малих форм. Культурологічний альманах. 2024. № 3. С. 356–362.
- Шаган Т. М. «Ефект спойлера» в контексті специфіки розвитку сучасної екранної культури. *Fine Art and Culture Studies*. 2024. № 4. С. 187–192.
- Шаган Т. М. Малі форми сучасної екранної культури: особливості фільмів для смартфона. Актуальні проблеми сучасної науки та освіти : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 29–30 серп. 2024 р. Львів : Львівський науковий форум, 2024. С. 35–37.
- Шаган Т. М. Специфіка вебсеріалу як популярної малої форми сучасної екранної культури. *Science and society: modern trends in a changing world : Proceedings of the 10th International scientific and practical conference*. 2024, Sept. 2–4. Vienna, Austria : MDPC Publishing. 2024. P. 154–158.
- Шаган Т. М. Дефініція поняття Web 2.0 в контексті інтерактивності, комунікативності та партисипативності соціальних медіа. *Science and Technology: Challenges, Prospects and Innovations : The 1st International scientific and practical conference*, 2024, Sept. 5–7. CPN Publishing Group, Osaka, Japan.

2024. P. 197–203.

- Шаган Т. М. Цифровий трейлер в сучасній екранній культурі: типологічні особливості. Perspectives of Contemporary Science: Theory and Practice : The 8th International scientific and practical conference. 2024, Sept. 16–18. SPC Sci-conf.com.ua, Lviv, Ukraine, 2024. P. 531–535.
- Шаган Т. М. Instagram Reels як явище сучасної екранної культури. Scientific Research: Modern Challenges and Future Prospects : The 1st International scientific and practical conference, 2024, Aug. 26–28. MDPC Publishing, Munich, Germany, 2024. P. 210–214.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0124U003133

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипів Вікторія Володимирівна

2. Viktoriia Pylypiv

Кваліфікація: к. культ., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіславська Катерина Ігорівна

2. Kateryna Stanislavska

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безручко Олександр Вікторович

2. Bezruchko Oleksandr V.

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський університет культури"

Код за ЄДРПОУ: 31028309

Місцезнаходження: вул. Чигоріна, буд. 20, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гавран Ірина Анатоліївна

2. Iryna Gavran

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медведева Алла Олександрівна

2. Alla Medvedieva

Кваліфікація: к. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чміль Ганна Павлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чміль Ганна Павлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Тимофеева К.О.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна